

Conferenza svizra da las directuras e dals directurs chantunals da l'educaziun publica

Cunvegna interchantunala davart la collavuraziun en il sectur da la pedagogia speziala

dals 25 d'october 2007

I. Intent e princips da la cunvegna

Art. 1

Ils chantuns da cunvegna collavuran en il sectur da la pedagogia speziala Intent cun la finamira d'ademplir las obligaziuns ch'èn statuidas en la constituziun federala da la confederaziun svizra¹⁾, en la cunvegna interchantunala davart l'armonisaziun da la scola obligatorica²⁾ ed en la lescha federala davart l'eliminaziun dals dischavantatgs envers ils impedids³⁾. En spezial:

- a. fixeschan els la purschida da basa che garantescha la furmaziun e l'assistenza d'uffants e da giuvenils che han in basegn da furmaziun spezial;
- b. promovon els l'integraziun da quests uffants e da quests giuvenils en la scola regulara;
- c. s'obligheschan els d'applitgar instruments cuminaivels.

Art. 2

La furmaziun en il sectur da la pedagogia speziala sa basa sin ils Princips suandants princips:

- a. la pedagogia speziala fa ina part da l'incumbensa publica da furmaziun;
- b. soluziuns integrativas ston avair la preferenza envers soluziuns separativas, tegnend quint dal bainstar e da las pussaivladads da svilup da l'uffant e dal giuvenil sco er resguardond ils conturns da la scola e l'organisaziun da la scola;
- c. per il sectur da la pedagogia speziala vala il princip da la gratuitadad; per l'alimentaziun e per l'assistenza po vegnir pretendida ina participaziun finanziala da las persunas cun la pussanza dals geniturs;

¹⁾ CS 101

²⁾ collecziun da relaschs da la CDEP, cifra 1.2

³⁾ CS 151.3

- d. las personas cun la pussanza dals geniturs ston vegnir integradas en il process concernent l'ordinaziun da mesiras da la pedagogia speziala.

II. Dretg da survegnir mesiras da la pedagogia speziala

Art. 3

Persunas che han quest dretg

Uffants e giuvenils a partir da la naschienscha fin a la cumplenida dal 20avel onn da vegliadetgna che vivan en Svizra han sut las suandantas premissas in dretg da survegnir mesiras adequatas da la pedagogia speziala:

- a. avant la scolarisaziun: sch'i vegn constatà che lur svilup è restrenschi u periclità ubain sch'els na vegnan betg a pudair suandar l'instrucziun en la scola regulara senza in sustegn specific;
- b. durant il temp da scola obligatoric: sch'i vegn constatà ch'els èn restrenschilds uschè fitg en lur pussaivladads da svilup e da furnaziun ch'els na pon betg respectivamain ch'els na pon betg pli suandar l'instrucziun en la scola regulara senza in sustegn specific u sch'igl è vegnì constatà in auter basegn da furnaziun spezial.

III. Determinaziun da la purschida da basa da la pedagogia speziala

Art. 4

Purschida da basa

¹ La purschida da basa da la pedagogia speziala cumpiglia:

- a. cussegliaziun e sustegn, educaziun prescolara pedagogic-curativa, logopedia e psicomotorica;
- b. mesiras da la pedagogia speziala en la scola regulara u en ina scola speziala; sco er
- c. tgira en structuradas dal di u collocaziun staziunara en ina instituziun da la pedagogia speziala.

² Ils chantuns procuran per l'organisaziun dals transports necessaris e surpiglian quests custs per uffants e per giuvenils che n'èn betg en cas da dumagnar sezs – pervia da lur impediment – la via tranter lur lieu da domicil, la scola e/u il lieu da terapia.

Art. 5

Mesiras rinforzadas

¹ Sche las mesiras ch'èn vegnidas prendidas avant la scolarisaziun u en la scola regulara na bastan betg, sto vegnir decidì – sin basa dal basegn individual ch'è vegnì erui – sch'i stoppian vegnir ordinadas mesiras rinforzadas.

² Las mesiras rinforzadas cumpiglian singulas u tut las suandantas caracteristicas:

- a. lunga durada;

- b. gronda intensitad;
- c. aut grad da spezialisaziun da las personas spezialisadas; sco er
- d. consequenzas decisivas per il mintgadi, per ils conturns socials u per il curs da la vita da l'uffant u dal giuvenil.

Art. 6

¹ Ils chantuns da cunvegna designeschan las autoritads ch'èn cumpetentas per ordinar las mesiras da la pedagogia speziala. Ordinaziun da las mesiras

² Las autoritads ch'èn cumpetentas per ordinar las mesiras da la pedagogia speziala fixeschan las purschidas ed ils purschiders da las prestaziuns respectivas.

³ Il basegn individual tenor l'artitgel 5 alinea 1 vegn erui en il rom d'ina procedura da scleriment standardisada tras ils posts da scleriment ch'èn vegnids incumbensads da las autoritads cumpetentas. Quels posts da scleriment n'èn betg identics cun las purschidas e cun ils purschiders da prestaziuns.

⁴ L'opportunitad da las mesiras ordinadas sto vegnir examinada periodicamain.

IV. Instruments d'armonisaziun e da coordinaziun

Art. 7

¹ Ils chantuns da cunvegna dovran en il dretg chantunal, en il concept chantunal per il sector da la pedagogia speziala sco er en las directivas correspundentas: Instruments cuminaivels

- a. ina terminologia unifitgada;
- b. standards da qualitat unifitgads per renconuscher las purschidas ed ils purschiders da prestaziuns; ed
- c. ina procedura da scleriment standardisada per eruir ils basegns individuals tenor l'artitgel 6 alinea 3.

² La conferenza svizra da las directuras e dals directurs chantunals da l'educaziun publica (CDEP) è responsabla per il svilup scientific e per la validaziun scientifica dals instruments cuminaivels tenor l'alinea 1. Per quest intent consultescha ella las federaziuns tetgalas naziunalas da las personas d'instrucziun, da las personas cun la pussanza dals geniturs e da las instituziuns per uffants e per giuvenils cun impediments.

³ Ils instruments cuminaivels vegnan deliberads da la radunanza plenara da la CDEP cun ina maioritad da dus terzs da lur commembras e da lur commembers. La revisiun vegn fatga dals chantuns da cunvegna en ina procedura analoga.

⁴ La purschida da basa da la pedagogia speziala è l'object dal monitoring naziunal da la furmaziun.

Art. 8

Finamiras da l'instrucziun

Il nivel da las exigenzas per il sector da la pedagogia speziala vegnan adattads sin la basa da las finamiras da l'instrucziun ch'èn vegnidas fixadas en ils plans d'instrucziun e sin la basa dals standards da furmaziun da la scola regulara; els resguardan ils basegns individuals e las abilitads individualas da l'uffant u dal giuvenil.

Art. 9

Scolaziun da las persunas d'instrucziun e dal personal spezialisà da la pedagogia speziala

¹ La scolaziun da basa da las persunas d'instrucziun en pedagogia curativa da scola sco er dal personal spezialisà da la pedagogia speziala per uffants e per giuvenils vegn reglada en il reglament da renconuschientscha da la CDEP u en il dretg federal.

² Ils chantuns da cunvegna collavuran tar il svilup d'ina purschida da furmaziun supplementara adattada.

Art. 10

Post da contact dal chantun

Envers la CDEP designescha mintga chantun da cunvegna in post da contact dal chantun ch'è cumpetent per tut las dumondas che concernan ils secturs da la pedagogia speziala.

Art. 11

Prestaziuns extrachantunals

La finanziaziun da prestaziuns d'instituziuns staziunaras extrachantunals e d'instituziuns extrachantunals per la scolaziun speziala externa sa drizza tenor la cunvegna interchantunala davart las instituziuns socialas (CIIS)¹⁾.

V. Disposiziuns finalas

Art. 12

Participaziun

La participaziun a questa cunvegna vegn declerada envers la suprastanza da la CDEP.

Art. 13

Extrada

L'extrada da questa cunvegna sto vegnir declerada envers la suprastanza da la CDEP. Ella entra en vigur a la fin dal terz onn chalendar che suonda la decleraziun d'extrada.

Art. 14

Termin da realisaziun

Ils chantuns che sa participeschan a questa cunvegna suenten il 1. da schaner 2011 la ston realisar entaifer 6 mais suenten la data da la ratificaziun.

¹⁾ collecziun da relaschs da la CDEP, cifra 3.2.1

Art. 15

¹ La suprastanza da la CDEP metta en vigur la cunvegna, sche almain Entrada en vigur diesch chantuns èn sa participads, il pli baud dentant per il 1. da schaner 2011.

² L'entrada en vigur sto vegnir communitgada a la confederaziun.

Art. 16

Il principadi da Liechtenstein po sa participar a questa cunvegna. El ha tut Principadi da Liechtenstein ils dretgs e tut las obligaziuns d'in chantun da cunvegna.

Heiden, ils 25 d'october 2007

En num da la conferenza svizra
da las directuras e dals directurs chantunals
da l'educaziun publica

La presidenta:
Isabelle Chassot

Il secretari general:
Hans Ambühl